

Dumitru Radu POPA

A fost condamnat la moarte un cuvânt. Adică, să nu mai fie rostit niciodată. Nefiind *animat*, nu i se putea lua viața printr-o execuție, în schimb cei ce aveau să-l mai rostească urmau să fie omorâți imediat.

“Un cuvânt, Luminătate, o adunătură bezmetică de litere, ce mare lucru!” săriră cei doi șefi ai poliției de care Autocratul nu se despărțea niciodată. “Cui îi pasă, în fond, de ceea ce se spune și, pe-aici pe la noi, vorba ceea, se spun atâtea!...” și râseră gros, după cum le era și felul.

“Sunteți niște tembeli! tună Supremul. Nici nu-i de mirare că se-ntâmplă ce se întâmplă... Cuvântul ăsta e foarte periculos și poate aduce perturbări grave în bunul mers al Dezastrului. Așa încât, să nu îl mai aud! La moarte! Ați priceput?”

Bătrânul era foarte mândru de Dezastrul pe care, ca un grădinar din cale afară de grijuliu, îl ducea acum spre desăvârșire.

Cei doi șefi ai poliției pleacă hotărâți, dar și teribil de nedumeriți, căci trebuiau să ia niște măsuri concrete. Dar împotriva cui, sau a ce? Nu aveau nici o idee! Alcătuiră la repezeală liste de suspecti și începură arestările, execuțiile, cu multă râvnă dar, de fapt, cam pe dibuite...

Câteva zile mai târziu, Mândria Speciei își convocă întregul Consiliu de Miniștri. Era negru la față.

“Sunt înconjurat de incompetenți! tună el. Cuvântul lucrează de o mie de ori mai bine decât voi care, pe lângă că nici măcar nu mă meritați, mai sunteți și o adunătură de leneși!”

Demnitarii lăsară cu destulă rușine capetele în jos: în țara lor latină, oamenii erau, într-adevăr, cam leneși.

“Cum se poate? îndrăzni totuși unul dintre șefii poliției. Instrucțiunile au fost urmate cu cea mai mare strictețe. Suntem cu toții alături în lupta cu sceleratul ăsta de cuvânt, pe care nu-l mai rostește nimeni... Execuțiile merg strună, iar rapoartele primite din toată țara învederează că Dezastrul evoluează conform parametrilor indicați!”

“Ce execuții? pufni Eroul Suprem. Cuvântul, cuvântul ăsta își face de cap chiar sub ochii voștri nătângi!”

“Dacă e așa, zise dus pe gânduri primul ministru, poate ar fi mai bine să ni-l spuneți și nouă... E greu să scormonești după un cuvânt care poate că n-a fost rostit niciodată, ba poate nici măcar gândit... Execuțiile decurg, într-adevăr, minunat, dar, în general, trebuie să recunoaștem că lucrăm cam la întâmplare...”

“Am spus eu că nu pricepeți nimic! i-o tăie Fala Democrației. Trebuie să fiți nebuni ca să vă gândiți că aș putea să vi-l spun. Puterea lui ne-ar face una cu pământul. Un cuvânt ca acesta, în Evul Mediu, scăpat de sub forța coercitivă care, ce să mai vorbim, deși nu se compară cu ceea ce am realizat noi aici, era totuși absolut remarcabilă, a produs tot marasmul pe care istoricii, aceste hiene blestemate, îl numesc azi Renaștere! Acum ați priceput? V-ați pus, așa, pe execuții fără nici o noimă. Foarte bine! Dar cuvântul, în tot timpul ăsta, își face loc pretutindeni, îl văd lăbărțându-se nerușinat în rapoartele pe care mi le aduceți zilnic, pe toate peticele de hârtie și în toate cărțile tipărite, ba e *a-na-gra-mat* chiar și pe lozincile afișate pretutindeni! Așa nu se mai poate! S-a terminat: să nu-l mai văd, să nu-l mai aud niciodată! Cuvântul și toate anagramele lui posibile. La treabă, altfel vă schimb pe toți!”

Cuvântul

Execuțiile sporiră. Peste tot, prin sate și orașe, la drumul mare sau prin piețe, criminalii stăteau expuși zi și noapte cu câte-o tablă pe piept ori agățată de gât: *Condamnat pentru Cuvânt*. Șefii poliției nu mai pridideau cu arestările, așa încât oamenii stăteau acum zile în șir la coadă ca să fie întemnițați sau omorâți.

Cu toate acestea, Mândria Speciei era tot mai mândrit. Cearcâne vinete îi înconjurau ochii oboșiți când își convocă din nou miniștrii.

“Nu se mai poate, le spuse gătit. Am rămas singur și neînțeles. Presimt că n-am să mai pot termina Dezastrul... A! Dar mi-o veți plăti, mi-o veți plăti cu toții! Mă declar, chiar din această clipă, Salvator Universal și condamn la moarte scrisul... scrisul și cititul! De azi înainte – nimic!”

“Cum așa, Competență Absolută și Mereu Crescătoare? Nici raporturile prin care breslele își anunță succesele în desăvârșirea Dezastrului? Nici telegramele de felicitare? Nici mulțumirile fierbinți ale condamnaților la moarte?” exclamă primul ministru care, în ultima vreme, se distingea tot mai greu de pereții pe lângă care trecea.

“Ba nici măcar discursurile mele, care știți cu toții cât de însemnate sunt!” îi răspunse Gândirea Obiectivă și Deplin Conștientă de Sine.

“Sunt sigur, se bălbâi primul ministru, adică cred că totul e numai o părere... Luminătatea ta e prea obosit, veghezi prea mult, cum e și firesc, la răul mers al obștii, și numai de aceea... Altfel... Noi... cuvântul ăla blestemat nu îl mai rostește și nu-l mai scrie nimeni...nimeni!”

Dar Supremul era intrabil. La scurtă vreme, el condamnă la moarte și vorbirea. Execuțiile continuau în același ritm vioi, deși nimeni nu mai spunea aproape nimic. Țara își urma Dezastrul mocnit, oamenii mai vorbeau uneori pe-acasă, între patru pereți, dar curând pierdură și acest obicei. Iar șefii poliției – care nu credeau în Cuvânt așa cum nu cred mohamedanii în Buda – erau acum la mare ananghie, căci nu prea mai aveau cum să aresteze pe nimeni, de vreme ce nu se mai scria și nu se mai spunea nimic. Dar ieșiră repede din impas, scoțând bani din visterie și plătind oameni care să vorbească și apoi să stea la coadă...

Bătrânul slăbise rău, se gălbejise, abia se mai mișca, stătea toată ziua în pat și, doar din când în când, ridicându-și mâna grea, cu vine albastre și lemnoase, închipuia, cu degetele prin aer, litera C a Cuvântului. După care, mâna îi cădea neputincioasă pe plapumă. Si atunci chiar și șefii poliției simțeau parcă un fior înghețându-le partea aceea din trup unde trebuia să se afle o inimă. Dar spaima asta trecea repede. “S-a smintit de tot!”, șușoteau ei, dar continuau totuși arestările și execuțiile, căci poporul nu trebuia lăsat în derută.

În palat, peste tot, perdelele erau trase. Pe pereții acoperiți cu mari ecrane se proiectau fără încetare filme cu inundații, arderea cărților, înfometarea mulțimilor, cutremure, dărâmarea monumentelor, uitarea scrisului și a vorbirii, pierderea bunului simț. Dar nici măcar aceste proiectii, care altădată îi umpleau inima de fericire, nu mai reușeau să-l scoată acum pe Constructorul Universal din marasmul adânc în care căzuse.

Într-o zi, capul lui deveni transparent, ca de sticlă și, pentru o clipă lăsa să se vadă, prin marele os frontal, hăul imens care guvernase Mândria Speciei. Trupul se umflă, dospit și albicios, ca un mare vierme.

Și abia atunci, în horcăitul lui oribil, după ce un râu de venin verde se scurse pe pieptul Competenței Absolute și Mereu Crescătoare, putură înflori să citească, necruțător, Cuvântul.

București, 1981 (Notă: *Proză cenzurată de vremea aceea*).

PROGRAMUL INSTITUTULUI CULTURAL ROMÂN DIN NEW YORK — luna mai

3 mai, 7-9 pm, Galeria East-West

Monthly Evaluations – o expoziție de Ioana Nemeș (curator: Simona Nastac)

3 mai, 7 pm, Sala Auditorium (2nd floor)

Editura Hasefer din Romania – invitat Alexandru Singer, directorul editurii

Invitatul nostru, domnul Alexandru Singer, director al editurii, va conduce o dezbatere pe teme propuse de două dintre cele mai recente tipăriri: *Aspecte esențiale și actuale ale iudaismului tratate în lucrările rabinului Menahem Hacohen și ale teologului Hans Kung și Cenzură și libertate de expresie în istoria evreilor de Moshe Carmily*.

6 mai, 7 pm, Sala Auditorium (2nd floor)

Artiști români pentru toate anotimpurile - Liviu Georgescu, poet

Liviu Georgescu este laureat al premiului de poezie

acordat de Uniunea Scriitorilor din România în 2004 și unul dintre cei mai respectați intelectuali ai comunității româno-americane din New York. Autor al mai multor volume de beletristică, poet și traducător, Liviu Georgescu se distinge mai ales prin poezia lui cu alură suprarrealistă. Activitatea lui Liviu Georgescu va fi prezentată de Dumitru Radu Popa și Bogdan Ștefănescu, iar actorii Cosmin Chivu și Veronica Strugaru vor citi din versurile poetului.

8 mai, 7 pm, Sala Auditorium (2nd floor)

Oedipe - premiera americană, un film de Mihai Cosma

11 mai, 7 pm, Sala Auditorium (2nd floor)

Artiști români pentru toate anotimpurile – Gheorghe Dinică, actor Seara Travelling circular – premiera

ICR New York organizează în cursul lunilor mai-iunie patru seri de prezentare din seria de emisiuni *Travelling*

circular (realizator Iuliana Ciugulea). Prima din ciclul acestor seri este dedicată actorului Gheorghe Dinică. Seara va prilejui și un dialog între realizatoare, actor și presa și diaspora română din New York.

18 mai, 7 pm, Sala Auditorium (2nd floor)

Autori americani - Andrei Codrescu (un dialog cu Robert Lazu)

Cartea *Miracol și catastrofă*, publicată în 2005 la Editura Hartmann, înregistrează dialogurile purtate în *cyberspace* de Robert Lazu cu Andrei Codrescu. Acestea vor fi continuate și glosate de către cei doi la sediul Institutului Cultural Român din New York

25 mai, 7 pm, Sala Auditorium (2nd floor)

Seara Travelling circular: Oana Pellea

30 mai, 7 pm, Sala Auditorium (2nd floor)

Seara Travelling circular: Mircea Diaconu